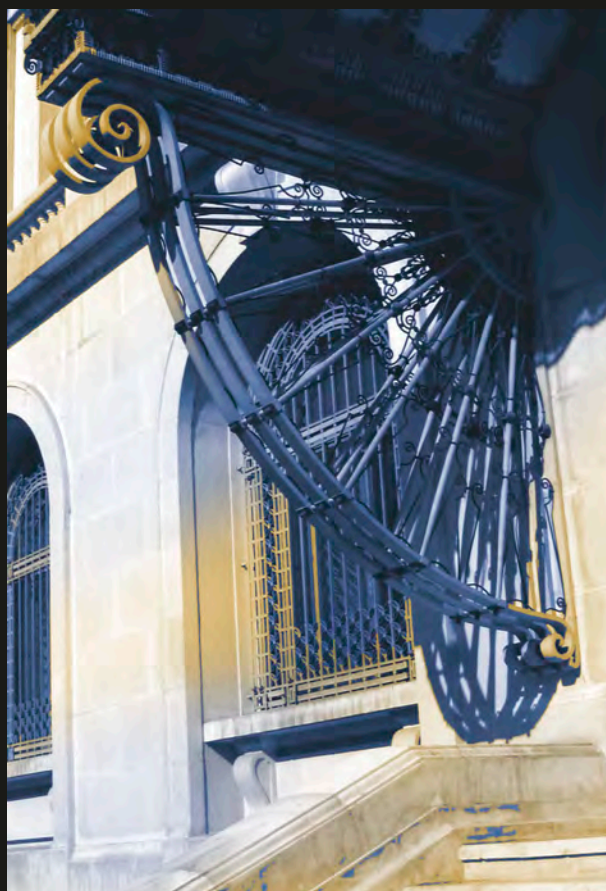

MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI

**RAPORT DE
ACTIVITATE**

2013

Noaptea Muzeelor, 2013

Galeria de Artă Europeană

Muzeul Național de Artă al României - amplasat în zona centrală a Bucureștiului, în clădirea fostului palat regal, edificiu semnificativ pentru arhitectura bucureșteană a secolelor XIX-XX - este deținătorul unui valoros patrimoniu de artă românească și străină.

Galeria de Artă Europeană

Situată în corpul Kretzulescu al muzeului, **Galeria de Artă Europeană** a fost inaugurată în mai 2000 și reamenajată pe parcursul anului 2007. Galeria are ca nucleu colecția de artă a regelui Carol I, iar spațiul de expunere este organizat pe școli artistice, ponderea numerică și valorică fiind deținută de școlile italiană, spaniolă, flamandă și olandeză, cărora li se alătură școlile franceză, germană și austriacă. Creații ale unor artiști precum Domenico Veneziano, Tintoretto, Cranach cel Bătrân, Brueghel cel Tânăr, El Greco, Rembrandt, Rubens, Monet sau Rodin oferă vizitatorilor posibilitatea explorării universului artistic al secolelor XV-XX.

Galeria Națională

Situată în corpul Știrbei al muzeului, Galeria Națională cuprinde colecțiile de artă veche și modernă românească. Inaugurată în aprilie 2002, **Galeria de Artă Veche Românească** include piese din provinciile istorice (Țara Românească, Moldova și Transilvania) datând din secolele XIV-XVIII. Printre acestea se numără fragmente de frescă, icoane, broderii, manuscrise miniaturate, orfevrărie, sculptură în lemn și piatră. Se remarcă *Epitaful* de la mănăstirea Cozia (1395-1396), *Cădelnița* de la mănăstirea Tismana (sfârșitul sec. XIV - începutul sec. XV), fragmentele de pictură murală de la biserica mănăstirii Curtea de Argeș (ante 1526), precum și piesele provenind de la bisericile mănăstirilor Cotroceni și Văcărești (secolele XVII-XVIII). Galeria cuprinde, de asemenea, un **Tezaur** alcătuit din piese laice și de cult din metale prețioase. **Galeria de Artă Românească Modernă**, care s-a redeschis în martie 2001, deține cea mai valoroasă colecție de pictură și sculptură românească din țară, oferind o imagine cuprinzătoare a evoluției artei naționale din primele decenii ale secolului al XIX-lea și până la mijlocul secolului al XX-lea. Alături de

Galeria de Artă
Românească Modernă

lucrări ale unor mari maeștri precum Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Ștefan Luchian, Nicolae Tonitza, Theodor Pallady, Gheorghe Petrașcu, Constantin Brâncuși, Dimitrie Paciurea, Ion Țuculescu, galeria expune și creații ale unor artiști valoroși mai puțin cunoscuți cum ar fi Nina Arbore, Irina Codreanu sau Petre Iorgulescu-Yor.

În temeiul prevederilor din Legea nr. 803/1946 pentru organizarea muzeelor naționale, acreditat prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2058/7.02.2008, în conformitate cu Legea nr. 311/2003, Muzeul Național de Artă al României din București funcționează în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național ca muzeu, conform HG nr. 9/2009 privind organizarea și funcționarea MCPN. Finanțarea Muzeului Național de Artă al României se realizează din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, prevăzute la poziția 7 în cadrul anexei 2 la HG nr. 9/2009.

Obiectivele principale ale muzeului sunt evidența, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului de artă plastică și decorativă pe care îl gestionează.

Muzeul Național de Artă al României se numără printre membrii fondatori ai Asociației *Rețeaua Națională a Muzeelor din România*, înființată în anul 2006.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI PERSONALUL

Galeria de Artă
Veche Românească

Conducerea

Manager: Roxana Theodorescu

Director adjunct: vacant

Director adjunct: arh. Liviu Constantinescu

Contabil șef: vacant

Structura organizatorică a Muzeului Național de Artă al României în 2013 a fost următoarea:

- Birou Artă Veche Românească, șef birou Emanuela Cernea
- Birou Artă Românească Modernă, șef birou Monica Enache
- Birou Artă Europeană și Decorativă, șef birou Octav Boicescu
- Birou Artă Orientală, Publicații, șef birou Mircea Dunca
- Secția Arte Grafice, Documentare, șef secție Elena Olariu
- Muzeul Colecțiilor de Artă, coordonat de Liliana Chiriac, conservator
- Serviciul Evidență Centralizată și Informatizată a Operelor de Artă, Bibliotecă, Clișotecă, șef serviciu Panseluța Durlea
- Secția Restaurare, coordonată de Bogdan Popescu, șef secție, are în componență:
 - laborator Restaurare Pictură de Șevalet, șef laborator Ioan Sfrijan
 - laborator Restaurare Ceramică, Sticlă, Metal, șef laborator Oana Solomon
 - laborator Restaurare Grafică, Rame, șef laborator Cristian Tarbă
 - laborator Restaurare Textile, șef laborator Luiza Gherghinescu
 - compartimentul Investigații Fizico-Chimice, coordonat direct de șeful secției
 - compartimentul Restaurare Sculptură Lemn, Mobilier, Pictură Tempera, coordonat direct de șeful secției
- Secția Educație, Comunicare, Proiecte Culturale, Marketing, șef secție Cristina Toma
- Compartimentul Audit Public Intern, coordonat direct de manager
- Compartimentul Control Financiar Preventiv Propriu, coordonat direct de manager
- Serviciul Resurse Umane, Salarizare, Secretariat și Arhivă, șef serviciu Luminița Neagu

Galeria de Artă
Românească Modernă

- Compartimentul Juridic, coordonat direct de manager
- Serviciul Auditorium, șef serviciu Nicoleta Bârsan
- Compartiment Achiziții Publice, coordonat direct de manager
- Serviciul Economic, șef serviciu Dan Dimitriu
- Directorul adjunct are în coordonare următoarele structuri:
 - Compartimentul tehnic
 - Atelier întreținere, șef atelier Miluță Epure
 - Compartimentul Intern de Prevenire și Protecție
 - Serviciul Administrativ, șef serviciu Gabriel Iliescu
 - Birou Securitate, Pază-Supraveghere, șef birou Ștefan Aldescu
 - Biroul Privat pentru Situații de Urgență, șef birou Valentin Ghergu

Cele 377,5 posturi aprobate pentru anul 2013 au fost ocupate astfel:

- personal de conducere (24 posturi – 20 studii superioare și 4 studii medii): 1 manager, 2 directori adjuncți (1 post vacant), 1 contabil șef (vacant), 4 șefi de secție (1 post vacant), 5 șefi serviciu (3 cu studii superioare și 2 cu studii medii), 6 șefi birou (5 cu studii superioare și 1 cu studii medii), 4 șefi laborator, 1 șef atelier (studii medii).
- personal de specialitate (77 posturi – 58 studii superioare și 19 studii medii): 6 muzeografi (studii superioare), 29 conservatori (din care 12 cu studii medii), 27 restauratori (din care 6 cu studii medii; 1 post vacant studii superioare), 2 redactori (studii superioare), 10 referenți (studii superioare, 1 post vacant), 2 bibliotecari (studii superioare), 1 fotograf (studii medii).
- personal auxiliar (276.5 posturi – 9.5 studii superioare și 267 studii medii): 1 inginer, 3,5 economiști, 2 consilieri juridici (din care 1 post vacant), 4 analiști (din care 2 cu studii medii), 1 auditor, 1 tehnician, 4 contabili (din care 1 post vacant), 5 operatori date (din care 1 post vacant), 1 referent (studii medii), 3 casieri, 1 șef depozit, 1 magaziner, 1 arhivar (studii medii), 115 supraveghetori muzeu (din care 19 posturi vacante), 1 garderobier, 7 șefi formație pază, 51 paznici (din care 9 posturi vacante), 12 pompieri, 5 manipulanți bunuri, 19 îngrijitoare, 38 muncitori calificați.

Galeria de Artă
Veche Românească

Muzeul Național de Artă al României administrează, de asemenea, **Muzeul Colecțiilor de Artă, Muzeul K.H. Zambaccian, Muzeul Theodor Pallady și Muzeul Ion și dr. Nicolae Kalinderu.**

În 2013 au fost inaugurate pentru public două obiective importante - Muzeul Colecțiilor de Artă și Corpul Central al fostului Palat Regal – ca urmare a finalizării lucrărilor de consolidare, restaurare și modernizare a acestora, realizate cu finanțare obținută grație împrumutului oferit României de către Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, în vederea reabilitării monumentelor istorice din țară.

Lucrările au fost gestionate de Unitatea de Management a Proiectului, aflată în subordinea Ministerului Culturii. Cu sprijinul acestei finanțări s-au realizat consolidarea și restaurarea Corpurilor B și C ale Muzeului Colecțiilor de Artă și a Corpului Central al muzeului (care cuprinde spațiile istorice - Sufrageria Regală, Scara Voievozilor, Sala Tronului, precum și spațiile care vor găzdui viitoarele galerii permanente - Galeria de Artă Orientală și Galeria de Artă Decorativă Europeană). De asemenea, finanțarea vizează și restaurarea Muzeului Ion și dr. Nicolai Kalinderu, în prezent închis.

Muzeul Colecțiilor de Artă a fost redeschis integral pentru public pe 3 iunie 2013, după un amplu proces de consolidare și renovare a clădirii și după restaurarea unor importante piese din patrimoniul muzeal. Pentru prima dată după aproape treizeci de ani, cele 34 de colecții expuse ocupă integral cele trei corpuri ale Palatului Romanit. Edificiul, a cărui construcție a început în jurul anului 1812, este unul din reperele importante ale începuturilor arhitecturii moderne din București. Finalizat de către vistiernicul Grigore Romanit (Romanet), al cărui nume îl poartă, palatul a fost supus de-a lungul timpului unor transformări succesive.

Inaugurat în 1978 ca secție a Muzeului Național de Artă al României, Muzeul Colecțiilor de Artă reunește într-un singur așezământ donațiile făcute de-a lungul anilor de colecționari cu merite deosebite în păstrarea unui valoros patrimoniu artistic. Din 1986 până în 2009 muzeul a fost deschis parțial pentru public, în diferite formule, iar la începutul anului 2009 muzeul a fost închis, ca urmare a avansării lucrărilor de consolidare și restaurare.

Muzeul K. H. Zambaccian

În prezent, în urma unei solide reconstrucții și reamenajări, Muzeul Colecțiilor de Artă poate valorifica într-o viziune modernă patrimoniul pe care îl găzduiește. Muzeul readuce la viață perioada interbelică, o perioadă în care se conturează și se impun renumite colecții precum cele ale lui Iosif N. Dona, Garabet Avachian, Alexandra și Barbu Slătineanu, Marcu Beza, Béatrice și Hrandt Avakian ș.a. Selecția pieselor stă mărturie nu doar pentru gustul diferiților colecționari, ci și pentru mijloacele materiale de care dispuneau. Colecționarii își îndreaptă atenția și spre lucrări de pictură, grafică, sculptură și artă decorativă de proveniență occidentală sau orientală. Anumite colecții se remarcă prin tematica foarte clar definită (colecția Simu – artă românească și franceză, colecția Slătineanu – artă populară, colecția Béatrice și Hrandt Avakian – artă decorativă și orientală, colecția Marcu Beza – arta Orientului Apropiat), în timp ce altele au un caracter monografic (colecția Iosif Iser, colecția Corneliu Baba, colecția Lucia Demetriade Bălăcescu etc.).

În 2013 Muzeului Colecțiilor de Artă i-a fost decernată **distincția GADIF** (Grupul Ambasadelor, Delegațiilor și Instituțiilor Francofone din România), în semn de recunoaștere a contribuției sale la promovarea francofoniei în România.

Muzeul K.H. Zambaccian prezintă colecția omului de afaceri armean, patron al artelor, Krikor Zambaccian (1889-1962). Renovat și reamenajat în 2008, Muzeul K.H. Zambaccian recrează, prin dispunerea lucrărilor, atmosfera expunerii inițiale, concepute de colecționar, oferind vizitatorilor posibilitatea de a descoperi autenticitatea unei colecții din prima jumătate a secolului al XX-lea. Această colecție, donată statului în 1946, include capodopere de Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Ștefan Luchian, Nicolae Tonitza, Theodor Pallady, Gheorghe Petrașcu, Camil Ressu, Dimitrie Paciurea. În actuala expunere sunt prezentate toate cele 19 pânze aparținând maeștrilor școlii franceze din colecție: Delacroix, Corot, Renoir, Sisley, Pissarro, Cézanne, Picasso, Matisse, Bonnard, Utrillo, Marquet, Laprade, Campigli. De asemenea, a fost amenajată o sală pentru expunerea lucrărilor de grafică românească din colecție, semnate de Nicolae Grigorescu, Nicolae Tonitza, Camil Ressu, Gheorghe Petrașcu, Theodor Pallady, Iosif Iser, Ștefan Dimitrescu și Magdalena Rădulescu.

Muzeul Theodor Pallady

Muzeul Theodor Pallady este situat în Casa Melik, una dintre cele mai vechi case din București. El adăpostește colecția soților Serafina și Gheorghe Răut: peste 800 de desene și gravuri de Theodor Pallady expuse tematic, prin rotație, alături de lucrări de artă europeană și orientală. Muzeul a fost renovat și reorganizat în 2009. Pe lângă lucrările de grafică de Theodor Pallady, colecția, recent restaurată, mai cuprinde pictură europeană din secolele XVI-XIX (franceză, olandeză, engleză și spaniolă), câteva piese de sculptură greco-romană, egipteană, indiană, dar și sculptură renascentistă italiană și franceză, textile, piese de mobilier, ceramică și alte obiecte de artă decorativă. Prin diversitatea ei, expunerea întregeste sugestiv perspectiva asupra colecționismului românesc și european de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Muzeul Ion și dr. Nicolai Kalinderu, din strada Dr. V. Sion nr. 2-4, a intrat în administrarea Muzeului Național de Artă al României conform Hotărârii de Guvern nr. 1062/ 8.09.2005. Muzeul, ce adăpostește colecția fraților Kalinderu, a fost inaugurat în 1908, fiind primul muzeu privat bucureștean și, în același timp, primul edificiu bucureștean construit special pentru a adăposti o colecție de artă. Proiectul clădirii este opera arhitectului I.D. Berindei. Muzeul a fost grav avariat în urma bombardamentelor din 1944, ce au distrus și o parte din operele expuse. Ulterior, în 1946, muzeul a fost desființat, iar colecțiile, care cuprindeau peste 3.500 de piese de pictură românească și europeană, sculptură, grafică, artă decorativă, precum și lucrări de artă orientală, au fost dispersate între mai multe muzee. În 2005 imobilul a fost transferat Muzeului Național de Artă al României cu scopul de a reînființa Muzeul Ion și dr. Nicolai Kalinderu în care să fie expusă colecția originală, după renovarea clădirii. În prezent muzeul este închis, în așteptarea derulării procedurii de atribuire, prin licitație publică, a lucrărilor de consolidare și renovare.

Număr de vizitatori

Pe parcursul anului 2013 de programele și serviciile muzeului a beneficiat un număr total de 90.700 de vizitatori, dintre care 74.700 la sediul central (44.000 în galeriile permanente, 21.000 în expozițiile temporare și 9.700 în corpul central al muzeului) și 16.000 la muzeele satelit (8.500 la Muzeul Colecțiilor de Artă, 2.000 la Muzeul Theodor Pallady și 5.500 la Muzeul K.H. Zambaccian).

MNAR

**ACTIVITĂȚILE
MUZEULUI NAȚIONAL
DE ARTĂ AL ROMÂNIEI
ÎN ANUL 2013**

Cercetarea și valorificarea patrimoniului

Activitatea de cercetare și valorificare a patrimoniului muzeului s-a materializat prin organizarea de expoziții la sediul său, prin participări la expoziții în țară și în străinătate, prin editarea de publicații și prin includerea unor studii în cataloage și periodice de specialitate, prin participarea specialiștilor la conferințe, seminarii și workshop-uri, atât la nivel național cât și internațional, precum și prin organizarea de programe educative dedicate publicului.

Program educativ în cadrul
Galeriei de Artă Europeană

Expoziții

Muzeul Național de Artă al României a avut un amplu program expozițional, cuprinzând expoziții de artă românească și străină deschise la sediul său, și a participat la expoziții în țară și în străinătate.

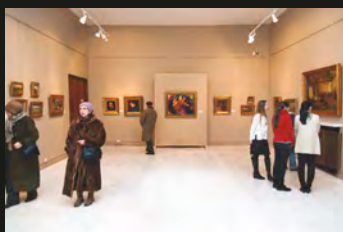
Aspect din expoziția
*Imagini din Marea Britanie. 100 de ani de artă
a peisajului din Colecția British Council*

Expoziția *Fragmente de memorie - Portrete regale. Palatul regal* inaugurată pe 18 mai 2013, cu ocazia Noptii Muzeelor

Expoziții deschise la sediul Muzeului Național de Artă al României

Expoziții deschise în anul 2012 și continuate în 2013

Dintre expozițiile propuse publicului în anul 2012, au rămas deschise și în 2013:

Antichitatea clasică între documentar și fantezie. Gravuri din secolele XVI - XIX
(20 iunie 2012 - 24 februarie 2013)

Mitul național. Contribuția artelor la definirea identității românești (1830 - 1930)
(13 septembrie 2012 - 31 martie 2013)

Carol Popp de Szathmári (1812-1887) și revelația artistică a Orientului
(7 noiembrie 2012 - 27 octombrie 2013)

Goya, cronicarul tuturor războaielor: Dezastrele și fotografia de război
(29 noiembrie 2012 - 27 ianuarie 2013)

Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului
(6 decembrie 2012 - 25 august 2013)

Între Est și Vest. Pictură rusă din patrimoniul Muzeului Național de Artă al României, secolele XVI - XX

(20 decembrie 2012 - 30 iunie 2013)

Expoziții deschise în 2013 la sediul propriu:

Paul Gavarni (1804-1866): un imagier al mondenității
24 aprilie 2013 - 28 februarie 2014

Organizată de Cabinetul de Desene și Gravuri al Muzeului Național de Artă al României, expoziția a prezentat o selecție de 55 de lucrări reprezentative din creația artistului francez Paul Gavarni (1804-1866), desenator, gravor și caricaturist deosebit de apreciat în epocă, dar căzut rapid în uitare după moarte.

Paul Gavarni este autorul unei impresionante opere litografiate de circa 2.700 de piese, la care se adaugă desene, acuarele, gravuri pe lemn și pe oțel - în total aproximativ 8000 de lucrări, dintre care la Cabinetul de Desene și Gravuri al MNAR se păstrează circa 1.000 de planșe.

Expoziția *Fragmente de memorie - Portrete regale. Palatul regal* inaugurată pe 18 mai 2013, cu ocazia Noptii Muzeelor

Lucrările prezente în expoziție au ilustrat, cronologic, cele trei etape importante ale carierei lui Gavarni, marcate de schimbări evidente de stil: perioada 1824-1830, în care s-a afirmat ca înzestrat desenator de modă și autor de costume de carnaval; anii 1831-1850, în care a ilustrat o vastă comedie umană, cu personaje din mediul familial burghez, din lumea teatrului, de pe stradă, de la balurile mascate; în fine, perioada 1852-1866, când artistul, decepționat de experiențele trăite în epoca Restaurației și a celui de-al Doilea Imperiu Francez, creează tipuri și caractere inspirate de latura grotescă a naturii umane.

Organizarea expoziției: Mariana Vida, specialist MNAR

Fragmente de memorie - Portrete regale. Palatul regal inaugurată pe 18 mai 2013, cu ocazia Noptii Muzeelor

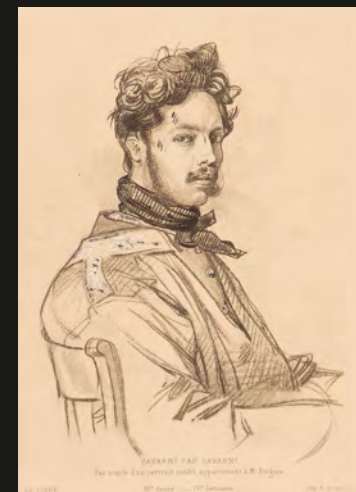
Concepută special pentru spațiile istorice recent restaurate din Corpul Central al Palatului Regal, inaugurat cu ocazia ediției din 2013 a Noptii Muzeelor, expoziția își propune să reconstituie momente din istoria familiei regale (în anexa Sălii Tronului) și a palatului regal (în anexa Sufrageriei Regale). Fotografii de epocă, planuri ale clădirii, piese de mobilier, portrete regale și obiecte disparate ajunse până la noi sunt astăzi expuse în calitatea lor de supraviețuitori ai unor vremuri apuse și care așteaptă încă să-și reia locul în memoria afectivă a contemporaneității.

Expoziția cuprinde și o secțiune intitulată **Arta Reginelor**, dedicată personalității artistice a celor două regine ale României, Elisabeta și Maria. Secțiunea evocă opera literară a Reginei Elisabeta, prin desene și gravuri inspirate din „Poveștile Peleşului”, cea mai cunoscută lucrare a sa, și prin lucrări care ilustrează una dintre dramele mai târzii, „Ullranda”, publicată în volumul „Frauenmut” (Curajul femeilor) din 1890. Alături de acestea sunt expuse desene și acuarele cu flori realizate de Regina Maria. Grația florilor sale evocă stilul Artei 1900 manifestat atât în pictura sa, cât și în decorația interioară sau proiectele de grădini. Repertoriului floral decorativ Regina i-a asociat cu timpul elemente de stil bizantin, celtic sau scandinav, într-o simbioză caracteristică atât epocii, cât și personalității sale artistice.

Paul Gavarni
Un coșmar, 1839

Paul Gavarni
Autoportret, [1825-1830]

Vernisajul expoziției
Lucian Bernhard. Publicitate și
design la începutul secolului XX

Vernisajul expoziției
Lucian Bernhard. Publicitate și
design la începutul secolului XX

Organizarea expoziției: Mariana Vida, Dana Crișan, Elena Olariu, Octav Boicescu, specialiști MNAR

Lucian Bernhard. Publicitate și design la începutul secolului XX

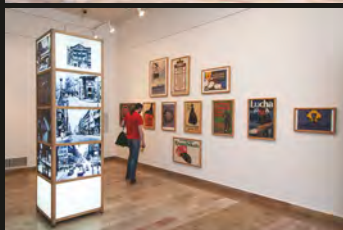
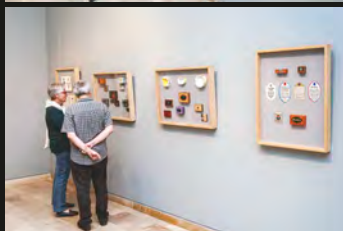
6 iunie 2013 - 13 octombrie 2013

Expoziția, organizată de către Muzeul Național de Artă al României și Goethe-Institut, în colaborare cu Institut für Auslandsbeziehungen (ifa), a fost dedicată graficianului Lucian Bernhard (Cannstatt, 1883 - New York, 1972), cel care a influențat decisiv, la începutul secolului XX, evoluția limbajului vizual al publicității moderne.

Expoziția a cuprins 218 lucrări din creația artistului: afișe, plăci emailate, afișete, timbre pentru reclamă, obiecte promoționale, ambalaje, fonturi, design de carte și revistă etc. Selecția a oferit o imagine de ansamblu asupra strălucitei cariere a lui Lucian Bernhard, care se întinde de-a lungul a 70 de ani și a două continente: Europa și America.

Afirmarea lui Lucian Bernhard coincide cu perioada de maximă înflorire a afișului și a designului publicitar în Germania, la începutul secolului XX. Bernhard sosește la Berlin în 1901, la 18 ani, iar doi ani mai târziu era considerat inventatorul unui nou tip de afiș: afișul-obiect (Sachplakat). Creația sa pentru chibriturile Priester (1903) a ajuns celebră sub numele de „Berliner Sachplakat” și a marcat apariția unui nou concept în publicitatea comercială. Abilitatea de a combina o multitudine de posibilități de design cu un logo specific și clar l-a făcut pe Bernhard interesant pentru companiile care doreau să prezinte consumatorului o imagine nouă, modernă. De-a lungul carierei sale, Bernhard a creat reclame, logouri și mărci pentru companii precum Stiller, Manoli, Bosch, Audi, UFA etc., multe rămase elemente de referință în istoria publicității. Din 1923 Lucian Bernhard se stabilește la New York. Printre cele mai semnificative comenzi din cariera lui americană se numără: campania publicitară pentru producătorul de sirop de tuse REM (1926), afișele create timp de 17 ani pentru compania petrolieră Amoco, afișul pentru Pepsi Cola (1955), alături de numeroase proiecte de design interior.

Organizarea expoziției: Dana Crișan, specialist MNAR

Vernisajul expoziției
*Imagini din Marea Britanie. 100 de ani de artă
 a peisajului din Colecția British Council*

**Imagini ale lumii trecătoare: Războinici și poeți, actori și femei frumoase.
 Gravuri de Utagawa Kuniyoshi**
 31 iulie 2013 - 20 octombrie 2013

Expoziția face parte dintr-un proiect mai amplu, prin care Secția de Artă Orientală își propune să valorifice patrimoniul de gravură japoneză al muzeului, destul de puțin cunoscut publicului. Expoziția a prezentat o selecție de cincizeci și nouă de gravuri create de Utagawa Kuniyoshi (1797-1861), unul dintre ultimii mari reprezentanți ai puternicei școli Utagawa, care a dominat cea mai productivă etapă a gravurii policrome japoneze.

Gravurile, majoritatea expuse în premieră, au ilustrat câteva dintre temele majore ale lui Kuniyoshi. Ele au oferit o imagine de ansamblu, cuprinzătoare dar nu exhaustivă, asupra operei acestui artist extrem de talentat și imaginativ, maestru absolut al gravurii reprezentând războinici și eroi.

Kuniyoshi a produs o cantitate impresionantă de lucrări care înfățișează episoade memorabile din istoria veche a Japoniei, înclăștrările dintre clanuri, faptele de arme ale unor eroi exemplari sau legende foarte cunoscute. Kuniyoshi a transpus în gravuri faimoasa poveste a celor patruzeci și șapte de rōnini, bazată pe un fapt real, devenită subiect literar și artistic de relevanță națională, sub numele de Chūshingura (Tezaurul vasalilor fideli). Utagawa Kuniyoshi a rămas unul dintre ultimii monștri sacri ai artei ukiyo-e, opera sa stârnind și astăzi interesul cercetătorilor și al publicului.

Organizarea expoziției: Carmen Brad, specialist MNAR

Imagini din Marea Britanie. 100 de ani de artă a peisajului din Colecția British Council
 3 octombrie 2013 - 19 ianuarie 2014

Expoziția s-a înscris în seria evenimentelor organizate pentru a sărbători aniversarea a 75 de ani de la înființarea British Council în România și a cuprins 57 de lucrări selectate din Colecția British Council, prezentând o imagine complexă a peisajului insular sub diversele lui aspecte rurale și urbane. Structurată în patru

Vernisajul expoziției
*Imagini ale lumii trecătoare: Războinici
 și poeți, actori și femei frumoase.
 Gravuri de Utagawa Kuniyoshi*

Conferința de presă a expoziției
*Imagini din Marea Britanie.
 100 de ani de artă a peisajului din
 Colecția British Council*

Vernisajul expoziției
Karel Zdeněk Líman, arhitectul ceh al
Casei Regale a României

Vernisajul expoziției *Imagini din
Marea Britanie. 100 de ani de artă a
peisajului din Colecția British Council*

Vernisajul expoziției
Karel Zdeněk Líman, arhitectul ceh al
Casei Regale a României

secțiuni – orașul, industrialul, ruralul și țărmlul, expoziția a oferit publicului din România o perspectivă unică asupra peisajului britanic văzut prin ochii artiștilor englezi de la sfârșitul secolului al XIX-lea până în zilele noastre.

Artiștii britanici au surprins în lucrările lor priveliștea industrială, dezvoltarea recentă a zonelor suburbane, dar și peisaje cu megaliți, ruine romane sau perspective aeriene ale câmpurilor. Pe lângă pictură, grafică, sculptură și fotografie, în expoziție au fost prezente și instalații și intervenții de tip Land Art - amprente personale ale artistului asupra peisajului.

Colecția British Council, inițiată în 1935, cuprinde în prezent mai mult de 8.500 de piese create de peste 1.650 de artiști britanici, acoperind o gamă largă de tehnici și genuri – pictură, sculptură, desen, acuarelă, gravură, fotografie, instalație.

Organizarea expoziției: Diana Eccles, British Council Londra, Sean Williams, British Council Londra, Mălina Conțu, specialist MNAR

Karel Zdeněk Líman, arhitectul ceh al Casei Regale a României

24 octombrie 2013 - 12 ianuarie 2014

Expoziția a fost organizată de Muzeul Național de Artă al României, Ambasada Republicii Cehe în România și Igloo media, în parteneriat cu Grupul CEZ în România, la inițiativa Ambasadei Republicii Cehe în România, cu prilejul celei de a 92-a aniversări a zilei de naștere a MS Regele Mihai I.

Expoziția a propus, prin intermediul unei selecții de fotografii, o incursiune în opera arhitectului ceh Karel Líman (1855-1929), foarte puțin cunoscută în România contemporană. Cu ajutorul imaginilor realizate prin mijloace fotografice deosebite, expoziția a ilustrat viziunea arhitectului despre arta totală a construcției, Líman devenind cel mai apreciat arhitect al Casei Regale a României. Din ordinul Regelui Carol I, lui Karel Líman i s-au încredințat importante lucrări de arhitectură, printre care reconfigurarea, amplificarea și reddecorarea castelului Peleş (1896-1914), proiectul și construcția castelului Peleşor (1898-1903) și refacerea tuturor clădirilor administrative de pe Domeniul Regal Peleş. În perioada

Vernisajul expoziției
Epoca Biedermeier în Țările Române 1815-1859

1924-1929 a reamenajat interioarele castelului Bran, una dintre reședințele Reginei Maria.

Organizarea expoziției: arh. Sorin Vasilescu, Elena Olariu, specialist MNAR

Epoca Biedermeier în Țările Române 1815-1859

6 decembrie 2013 – 27 aprilie 2014

Expoziția a cuprins o selecție de aproximativ 235 piese de patrimoniu - pictură, grafică (desene, acuarele, gravuri), miniaturi, bijuterii, textile, argintărie și mobilier - din fondul Muzeului Național de Artă al României, dintre care o parte prezentate în premieră absolută. Stilul Biedermeier este un stil internațional, burghez, care s-a manifestat cu precădere în Germania, Austria, nordul Italiei și țările scandinave, în perioada 1815-1848. Expoziția reflectă impactul acestui curent european asupra artei românești, într-o perioadă în care societatea românească trecea printr-un spectaculos proces de modernizare.

Parcursul expozițional a ilustrat nu doar un stil, ci și o epocă istorică românească, cu ajutorul unor lucrări semnate de artiști precum: Ion Balomir, Barbu Iscovescu, Constantin Lecca, Theodor Aman, Petre Mateescu, Ioan Negulici, Mișu Popp, C. D. Rosenthal, Gheorghe Tattarescu, Carol Pop de Szathmári, Franz Maschek, Josef Kriehuber, Michel Bouquet, Barabás Miklós, Charles Doussault, Josef-August Schoefft, Auguste Raffet, Anton Chladek, Niccolò Livaditti, Mauriciu Löffler, Henric Trenk, Georg Venrich Walbaum, Carol Wallenstein etc.

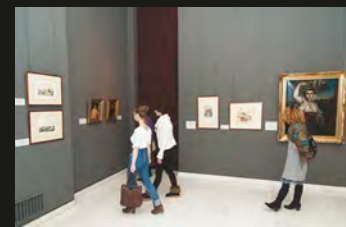
Organizarea expoziției: Mariana Vida și Elena Olariu, specialiști MNAR

Podoabe din trecut: Paftale și bijuterii din colecția Muzeului Național de Artă al României

18 decembrie 2013 – 27 aprilie 2014

Expoziția a adus în atenția publicului o selecție de aproximativ 80 de piese din patrimoniul Muzeului Național de Artă al României din secolele XVIII – XIX. Selecția a inclus obiecte din argint, uneori aurite, lucrate într-o diversitate de

Vernisajul expoziției
Epoca Biedermeier în Țările Române
1815-1859

Vernisajul expoziției *Podoabe din trecut:*
Paftale și bijuterii din colecția
Muzeului Național de Artă al României

Vernisajul expoziției
*Podoabe din trecut: Paftale și bijuterii din colecția
Muzeului Național de Artă al României*

Vernisajul expoziției *Podoabe din trecut:
Paftale și bijuterii din colecția
Muzeului Național de Artă al României*

tehnici: turnare, ciocănire, ajurare, filigran, provenind din ateliere grecești, bulgărești, cipriote, turcești și românești. Paftalele sunt decorate cu sidex, perle, coral, sticlă de diferite culori, pietre prețioase în monturi aplicate sau sunt lucrate în tehnica emailului policrom.

Intervalul cronologic ilustrat de obiectele expuse a cuprins perioada domniilor fanariote, când paftalele au devenit un accesoriu vestimentar obișnuit în Țările Române, dar și epoca de tranziție a societății românești de la modelul greco-oriental către modernitatea occidentală, când formele și motivele decorative de tradiție post-bizantină și orientală au fost abandonate în favoarea repertoriului baroc sau Biedermeier.

Între anii 1840 și 1870, purtarea paftalelor a devenit desuetă, moda feminină adoptând în totalitate croiurile și cromatica occidentală. Ele au revenit la modă în jurul anului 1870 datorită principesei Elisabeta, viitoarea regină a României, care a introdus la Curte portul național românesc accesoriizat cu paftale. Exemplul ei a fost urmat de elita feminină a vremii până în pragul Primului Război Mondial, iar Regina Maria a purtat paftalele cu eleganță și rafinament și în perioada interbelică.

Organizarea expoziției: Carmen Tănăsioiu, specialist MNAR

Expoziții organizate în străinătate:

Constantin Brâncuși fotograf și Partea nevăzută a coloanei fără de sfârșit, Kunsthalle, Košice, Slovacia (3 iulie – 25 august 2013)

În expoziții au figurat 40 de fotografii realizate de Constantin Brâncuși (copii moderne după clișeele originale) și 34 de reproduceri după fotografii din colecția Ștefan Georgescu-Gorjan, din patrimoniul documentar.

Tia Peltz
Sărbătoare în sat

Participări la expoziții organizate în București și în țară

În anul 2013, Muzeul Național de Artă al României a participat la organizarea următoarelor expoziții temporare:

Zidirea, Muzeul de Artă Contemporană,
10 mai – 8 iunie 2013 (2 lucrări de pictură contemporană);

Școala de la Poiana Mărului, Muzeul de Artă Brașov,
31 mai – 21 iulie 2013 (3 lucrări de pictură contemporană);

Ștefan Luchian, pictorul anemonelor, Muzeul Național Cotroceni,
12 iunie – 31 august 2013 (21 de lucrări de pictură semnate Ștefan Luchian);

Ada Kaleh, insula visului și a uitării, Muzeul Național al Țăranului Român,
2 – 28 iulie 2013 (9 lucrări de grafică);

Tia Peltz – linie și culoare, Muzeul Național Cotroceni,
10 aprilie – 1 iunie 2013 (13 lucrări de grafică);

De asemenea, Muzeul Național de Artă al României a reinnoit contractele de împrumut cu opere din patrimoniul său aflate în expunerea altor instituții:

Muzeul Județean de Artă „Centrul Artistic Baia Mare” (8 lucrări de pictură românească modernă);

Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu – Quintus” (11 lucrări de pictură românească modernă);

Banca Națională a României (14 lucrări de pictură românească modernă);

Muzeul Țăranului Român (1 lucrare de pictură românească modernă);

Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (5 lucrări de pictură românească modernă);

Muzeul de Artă Timișoara (30 de lucrări de pictură românească contemporană);

Institutul de Istoria Artei (1 lucrare de sculptură românească modernă);

Parlamentul României, Camera Deputaților, Secretariatul General (17 lucrări de sculptură românească modernă);

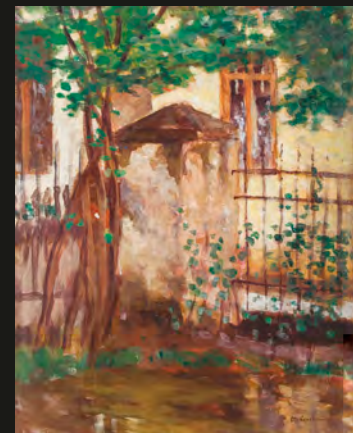
Complexul Muzeal Curtea Domnească, Târgoviște (5 piese de artă decorativă);

Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești (13 piese de artă decorativă);

Horia Bernea
Hrana

Ștefan Luchian
Casa cu gard

Bărci de pescari la Honfleur
Claude Monet

Participări la expoziții organizate în străinătate

Bartholomeus Spranger
Noli me tangere

Antoon Schoonjans
Cleopatra dizolvând perla

L'Automne de la Renaissance,
Musée des Beaux Arts, Nancy, Franța
(2 mai – 4 august 2013)

MNAR a participat la această expoziție cu lucrarea *Noli me tangere* de Bartholomeus Spranger, din cadrul Galeriei de Artă Europeană.

Cleopatra - The eternal Diva,
Kunst und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland GmbH,
Bonn, Germania
(28 iunie – 6 octombrie 2013)

MNAR a participat la această expoziție cu lucrarea *Cleopatra dizolvând perla* de Antoon Schoonjans, din cadrul Galeriei de Artă Europeană.

Monet au cœur de la vie,
Scuderie del Castello Visconteo, Pavia, Italia
(14 septembrie 2013 – 2 februarie 2014)

MNAR a participat la această expoziție cu lucrarea *Bărci de pescari la Honfleur* de Claude Monet, din cadrul Galeriei de Artă Europeană.

Cartier. Le style et l'histoire,
Grand Palais des Champs-Élysées, Paris, Franța
(4 decembrie 2013 – 16 februarie 2014)

MNAR a participat la această expoziție cu lucrarea *Portretul Reginei Maria* de Phillipe de László, din cadrul Galeriei de Artă Europeană.

Verso Monet. Storia del paesaggio dal Seicento al Novecento, Palazzo della Gran Guardia, Verona, Italia (26 octombrie 2013 – 9 februarie 2014)

MNAR a participat la această expoziție cu două lucrări de Nicolae Grigorescu, din cadrul Galeriei de Artă Românească Modernă.

Nicolea Grigorescu
Peisaj cu turmă de oi

Geta Brătescu: *Los talleres de la artista/The Artist's Studios*,

Museo de Arte Contemporáneo de Castilla y León, Spania

(9 martie – 28 septembrie 2013)

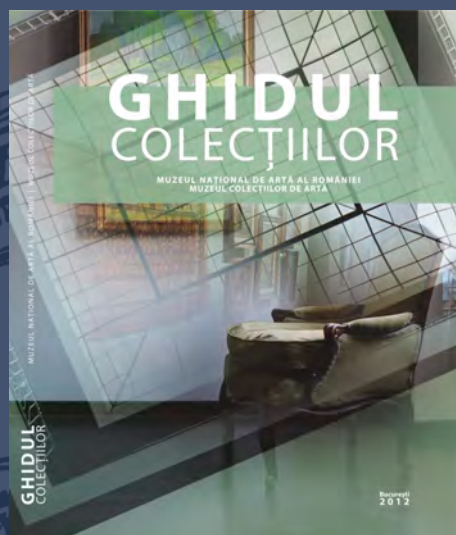
MNAR a participat la această expoziție cu 58 de lucrări de grafică semnate de Geta Brătescu.

Geta Brătescu
Mutter Courage

Phillipe de László
Portretul Reginei Maria

Activitate editorială

În anul 2013 Muzeul Național de Artă al României a editat publicații care au însoțit următoarele manifestări expoziționale:

Gavarni (1804-1866): un imagier al modernității,
catalog de Mariana Vida,
Editura Muzeul Național de Artă al României, 2013,
ISBN 978-606-8029-29-0

Muzeul Colecțiilor de Artă,
catalog de Alexandru Maciucă,
Editura Muzeul Național de Artă al României, 2013,
ISBN 978-606-8029-22-1

Musée des collections d'art,
catalog de Alexandru Maciucă, trad. de Marina Vazaca,
Editura Muzeul Național de Artă al României, 2013,
ISBN 978-606-8029-27-6

The Art Collections Museum,
catalog de Alexandru Maciucă, trad. de Codruța Cruceanu,
Editura Muzeul Național de Artă al României, 2013,
ISBN 978-606-8029-28-3

Imagini ale lumii trecătoare: războinici și poeți, actori și femei frumoase. Gravuri de Utagawa Kuniyoshi,
catalog de Carmen Brad,
Editura Muzeul Național de Artă al României, 2013,
ISBN 978-606-8029-30-6

Imagini din Marea Britanie: 100 de ani de artă a peisajului din colecția British Council/Out of Britain: 100 years of landscape art from the British Council collection, catalog bilingv de Dorothy Feaver, Diana Eccles, Laura Mclean-Ferris, trad. de Cristina Maria Nițu, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2013, ISBN 978-606-8029-31-3

S-au mai publicat:

Repertoriul graficii românești din secolul al XX-lea, volumul VIII, litera Sa-Schm, volum de Mariana Vida, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2013, ISBN 978-606-8029-32-0

Raportul de activitate al Muzeului Național de Artă al României pe anul 2012

Pentru toate evenimentele organizate pe parcursul anului s-au tipărit texte de sală, afișe, invitații.

Aspect dintr-un depozit al MNAR
(artă europeană)

Conservare

Conservarea colecțiilor, activitate permanentă a instituției muzeale, se bucură în cadrul Muzeului Național de Artă al României de atenția susținută a unui important corp de specialiști. Aceștia desfășoară operațiuni specifice, preocupându-se de monitorizarea pieselor și de îmbunătățirea condițiilor de conservare. Starea de conservare a întregului patrimoniu este atent supravegheată, iar fișele de conservare sunt permanent actualizate. În 2013 au fost realizate 432 fișe de conservare și a continuat procesul de reamenajare a depozitelor.

Restaurare și investigații fizico-chimice

Activitatea de restaurare a avut în vedere în anul 2013 atât obiecte din expunerea permanentă a muzeului, cât și lucrări prezentate în expozițiile temporare, acestea fiind incluse în Programul anual de restaurare al instituției, după cum urmează:

- Laboratorul de restaurare pictură de șevalet: 40 lucrări din patrimoniul Biroului de Artă Europeană și Decorativă, din patrimoniul Biroului de Artă Românească Modernă, din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă și din Corpul central al MNAR;
- Laboratorul de restaurare pictură pe lemn: 23 lucrări, dintre care 3 din patrimoniul Biroului de Artă Veche Românească, 1 din cel al Biroului de Artă Europeană și Decorativă, 19 din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă;
- Laboratorul de restaurare grafică - rame: 42 lucrări de grafică și 160 de rame;
- Laboratorul de restaurare lemn: intervenții de restaurare la 40 de piese de artă

Alfred Schwarz
Carol I
înainte de restaurare

Alfred Schwarz
Carol I
după restaurare

decorativă europeană, artă românească modernă și artă veche românească, precum și din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă;

- Laboratorul de restaurare textile: 7 piese, dintre care 3 din patrimoniul Biroului de Artă Orientală, 3 din patrimoniul Biroului de Artă Veche Românească, 1 din patrimoniul Biroului de Artă Europeană și Decorativă;

- Laboratorul de restaurare ceramică - metale: 46 piese de ceramică, dintre care 29 piese de porțelan și faianță din patrimoniul Biroului de Artă Europeană și Decorativă, 17 piese de faianță, gresie și porțelan din patrimoniul Biroului de Artă Orientală; 71 de piese de metal, dintre care 42 de piese din patrimoniul Biroului de Artă Europeană și Decorativă, 26 de piese din cadrul patrimoniului Secției Artă Veche Românească, 3 piese din patrimoniul Biroului de Artă Orientală.

Specialiștii din cadrul laboratoarelor de restaurare ale Muzeului Național de Artă al României au participat la proiecte internaționale de cercetare, la comisii de specialitate de atestare și au predat la cursurile de pregătire pentru restauratori și conservatori organizate de Centrul de Pregătire Profesională în Cultură.

Aurel Bordenache
Carol I
înainte de restaurare
și după restaurare

Lucrările de restaurare a
Curții de Onoare

Întreținere și reparații

Lucrările de restaurare a
Curții de Onoare

Serviciul Tehnic al Muzeului Național de Artă al României, prin Biroul Tehnic și Atelierele din subordine (tâmplari, tapițeri, lăcătuși, instalatori, electricieni), desfășoară activități de întreținere și reparații curente atât pentru sediul central, cât și pentru muzeele satelit, activități specifice în vederea amenajării expozițiilor temporare și a depozitelor, se ocupă de achiziționarea și urmărirea modului de funcționare a aparatelor de măsură și control (termohigrografe, umidificatoare, dezumidificatoare).

În 2013 au continuat lucrările de restaurare a Curții de Onoare a fostului Palat Regal. Proiectul prevede restaurarea Curții de Onoare (suprafață 5.200 mp), cu păstrarea aspectului inițial și re folosirea materialelor originale (piatra de pavaj), remontarea însemnelor heraldice la intrările principale, refacerea trotuarelor și a treptelor celor patru uși de acces în clădire, repararea gardului și a porților.

Serviciul Tehnic a coordonat și monitorizat desfășurarea lucrărilor de construcții și instalații în toate clădirile muzeului și a realizat documentația tehnică pentru proiectul de reamenajare a Curții de Onoare (licitație și execuție) și pentru amenajarea depozitelor și mobilierului de depozitare din corpul central al MNAR.

Lucrările de restaurare a Curții de Onoare

Evidența patrimoniului

Activitățile Serviciului Evidența Centralizată și Informatizată a Operelor de Artă, Bibliotecă, Clișotecă au vizat inventarierea fondurilor cu înregistrări perfectibile, întocmirea documentațiilor care au stat la baza actelor juridice privind intrările în patrimoniu și care au servit în litigiile muzeului, verificarea inventarelor din secții conform programărilor, verificarea documentației de clasare a bunurilor culturale, continuarea evidenței informatizate a patrimoniului artistic.

În 2013, în urma întocmirii și verificării rapoartelor de expertiză, a fost înaintată către Ministerul Culturii documentația pentru 401 lucrări propuse a fi clasate în registrul pentru evidența bunurilor culturale mobile, în categoriile juridice TEZAUR (269) și FOND (132). De asemenea, au fost actualizate registrele de evidență pentru 168 de bunuri clasate în categoria juridică TEZAUR, 337 de bunuri clasate în categoria juridică FOND și 73 de bunuri nesusceptibile a fi clasate.

În anul 2013 au intrat în patrimoniul muzeului 171 lucrări: 48 în patrimoniul Biroului de Artă Veche Românească (12 piese de argint și ansamblul format din Iconostas și 35 de icoane provenind de la Biserica fostei Mănăstiri Cotroceni, aflate anterior în custodia MNAR), 4 lucrări în patrimoniul Biroului de Artă Românească Modernă (3 prin decizie internă și 1 lucrare de sculptură donată muzeului de către domnul Stephan Benedict Joseph), 118 lucrări în patrimoniul Secției de Arte Grafice, donate muzeului de către domnul Theodor Hrib și 1 lucrare de grafică în patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă, donată muzeului de către domnul Sachian Arpiar. În plus, muzeul a primit 135 de lucrări de grafică semnate de Margareta Sterian din partea domnului Mircea Barzucă și 60 de lucrări de grafică, pictură, sculptură, artă decorativă, fotografii și cărți din partea doamnei Elisa Maria Ionescu, în curs de inventariere și înregistrare în patrimoniu.

Un segment important al activității serviciului, care, în mod regretabil, a devenit dominant, este cercetarea arhivelor, întocmirea și verificarea documentației necesare în litigiile în care este implicat Statul Român - prin organele sale de specialitate - și muzeul, având ca obiect revendicarea unui număr important de bunuri culturale din patrimoniul sau custodia muzeului. Datorită

acestui aspect, activitățile de clasare a operelor de artă s-au efectuat aproape în totalitate pentru lucrările aflate în litigiu.

În anul 2013 au fost restituite, în temeiul unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, 83 de bunuri.

Muzeul Național de Artă al României deține și o bogată bibliotecă de specialitate, o clișotecă, un laborator foto și o secțiune de documente. În cursul anului 2013 au intrat în patrimoniul bibliotecii 125 de volume - 60 de cărți și 65 de periodice provenite din achiziții, donații, schimburi interne și internaționale (în total, gestiunea bibliotecii însumează 47.297 de cărți și 18.910 periodice). În 2013 a continuat procesul de transpunere în format digital a fondului de clișee pe sticlă. Pe parcursul anului, personalul Laboratorului Foto și IT a realizat și procesat 17.146 de fotografii (reproduceri opere de artă și imagini de la diverse activități și evenimente pentru public organizate de muzeu).

Sala de lectură a
Bibliotecii MNAR

Comunicări și participări la conferințe și seminarii de specialitate

Comunicări:

1. pe teme de istoria artei și muzeografie:

- *Istoria Palatului Regal*, în cadrul Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice „Rolul muzeelor memoriale în muzeografia românească”, ediția a VII-a, Muzeul Memorial Nicolae Iorga, Vălenii de Munte, 5-7 iunie 2013 (Mihaela Murelatos);

2. pe teme de conservare și restaurare:

- *Dye Analysis – A Tool to Unveil Historical Textiles și The Unknown Romanian Liturgical Embroidery*, în cadrul ediției a doua a seminarului internațional „Emerging Technology and Innovation for Cultural Heritage; Parchment, Leather and Textile Collections and their Environment”, Antwerpen, 18-20 octombrie 2012 (Ileana Crețu);

- *Tipologie textilă și forme de degradare și Broderie China, 1824 – Studiu de caz*, în cadrul Simpozionului „Textile de patrimoniu între conservare, restaurare și valorificare expozițională”, Muzeul ASTRA, Sibiu (Ileana Crețu);

3. pe teme de educație muzeală și marketing:

- *Adolescent la MNAR. Rolul programelor de educație non-formală în muzee*, în cadrul Conferinței internaționale UNESCO „Tineretul și Muzeele”, organizată de Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești și Comisia Națională a României pentru UNESCO, Federația Europeană și Română a Asociațiilor, Cluburilor și Centrelor pentru UNESCO, Alumnus Club, 13 – 15 iunie 2013, Golești (Mona-Silvia Timofte);

- *Produse și servicii pentru publicul cu dizabilități*, în cadrul Seminarului regional „Marketingul în muzeul contemporan - probleme și realizări”, organizat de Muzeul Național de Istorie a Moldovei și ICOM Moldova, 12-13 septembrie 2013, Chișinău (Alina Pătru);

Participări:

- Conferința *REHA for the Blind*, București, 13 mai 2013 (Ozana Nițulescu);
- conferințele din cadrul Adunării Generale NEMO la București, 1 – 3 noiembrie 2013 (membrii Secției Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing);
- workshop-ul de educație muzeală susținut de Sarah Gillet și Rebecca Heald, organizat de British Council România în cadrul expoziției *Imagini din Marea Britanie. 100 de ani de artă a peisajului din Colecția British Council*, 29 noiembrie 2013 (membrii Secției Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing);

Aspect de la conferința NEMO

Studii și articole

- Mircea Dunca – „Persian Art in Romania before World War I”, în Yuka Kadoi, Ivan Szánto (ed.), *The Shaping of Persian Art: Collections and Interpretations of the Art of Islamic Iran and Central Asia*, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle-upon-Tyne, 2013;
- Elena Olariu – „I.D. Berindei, arhitectul magnificelor decorațiuni”, în revista *Bucureștiul meu drag*, nr. 14, februarie 2013;
- Valentina Iancu – studii despre Victor Brauner, în revista Muzeului Național Brukenthal, respectiv în Caietele CESI; studiu „Imaginea țăranului în arta românească modernă”, în revista *Heritto* (Polonia);
- Mălina Conțu – „Frescele Mănăstirii Argeșului: reconstituiri, fragmente, amintiri”, în revista *Confesiuni*, nr. 3, ianuarie 2013;
- Mălina Conțu – „Între Est și Vest: pictura rusă”, în revista *Confesiuni*, nr. 4, februarie 2013;
- Mălina Conțu – „Goya, cronicarul tuturor războaielor: Dezastrele și fotografia de război”, în revista *Confesiuni*, nr. 5, martie 2013;
- Mălina Conțu – „Carol Popp de Szathmári și revelația artistică a Orientului”, în revista *Confesiuni*, nr. 6, aprilie 2013;
- Cosmin Ungureanu – „Biserica Mănăstirii Argeșului. Re(in)staurare, muzeificare, mit național”, în revista *Arhitectura*, nr. 2/2013;
- Cosmin Ungureanu – „Imaginea viciului: un tablou de Hendrick Martensz. Sorgh”, în revista *Historia*, august 2013;
- Cosmin Ungureanu – „Pelerinii din Emaus: un tablou de Frans Snyders”, în revista *Historia*, octombrie 2013;
- Cosmin Ungureanu – „Arta iubirii: Venus și Amor la Utrecht”, în revista *Historia*, noiembrie 2013;
- Cosmin Ungureanu – „Virgo lactans: cea mai veche ipostază iconografică a Fecioarei Maria”, în revista *Historia*, decembrie 2013;

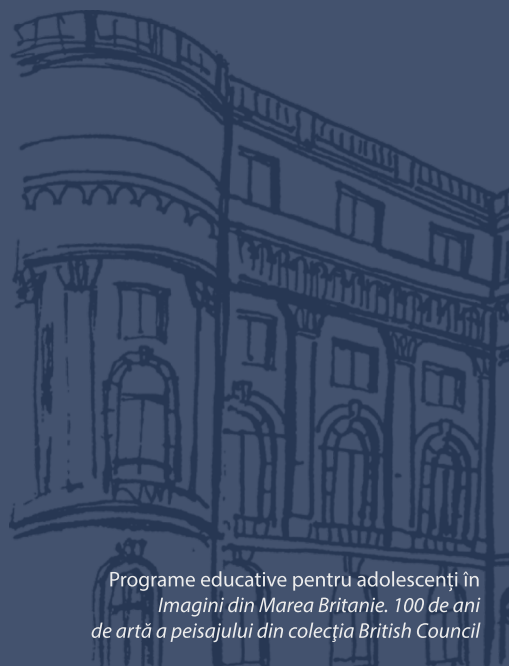

- Ileana Crețu – „Metode nucleare de analiză cu fascicul de ioni folosite în studiul firelor metalice din textilele medievale românești” (colaborare cu Zizi Baltă, Mihai Lupu, Laszlo Csedreki, Zita Szikszai, Robert Huszank, Imre Uzonyi, Zsofia Kertesz, Eniko Furu), în revista *Restitutio*, Buletin de Conservare-Restaurare, nr. 7/2013;
- Ileana Crețu – „Tehnica originală: criteriu de identificare a broderiei liturgice?” (colaborare cu Mihai Lupu), în revista *Restitutio*, Buletin de Conservare-Restaurare, nr. 7/2013;
- Ileana Crețu – „Principiul minimei intervenții?”, în *Caietele restaurării* 2013, Editura ACS;
- Ileana Crețu – „Scurtă istorie a evoluției fenomenului textil românesc și aspecte generale ale problematicii sale”, în *Subiecte și teme de cercetare doctorală*, Editura Oscar Print, 2013;

Stagii de perfecționare

- *Atelier de discours public*, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii (Emanuela Cernea)
- *Curs Formator*, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii (Oana Slăvuică, Iolanda Turcu)
- *Curs Manager de proiect*, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii (Despina Hașegan)
- *Curs Asistent relații publice și comunicare*, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii (Maria Sfrijan)
- *Séminaire International d'été de muséologie* cu tema *Des familles au musée!*, École du Louvre, Paris, Marsilia și Lens (Elena Zamfir)
- *Curs Formator de formatori*, Institutul Român de Training (Mona-Silvia Timofte)
- *Curs Managementul riscurilor și implementarea sistemului de control managerial*, OkService Corporation (Bogdan Ginghină)
- *Curs Control intern/ managerial. Managementul riscurilor*, Perform Center (Silvia Podgoreanu)
- Studii masterale, Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir (Ștefan Aldescu)
- *Curs Conservator opere de artă și monumente istorice*, modul II, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii (Cosmin Ungureanu)
- *Curs de perfecționare Regional Training Course on Dating of Cultural Heritage artefacts using Nuclear Analytical Techniques*, Rudjer Boškovic Institute, Zagreb, Croația (Raluca Cășaru)
- *Curs pentru instruire, autorizarea/ reautorizarea electricienilor*, PFA – Ing. Dragu Iavorschi (Miluță Epure, Gheorghe Tortocan, Adrian Ivanof, George Tudorache, Eugen Brânzoi, Dorel Postea, Liviu Ionescu, Gelu Constantin Stefanescu, Marcel Marian Nedelea, Florin Comînceanu)

Programe educative pentru adolescenți în
*Imagini din Marea Britanie. 100 de ani
de artă a peisajului din colecția British Council*

Programe și servicii oferite publicului

Programe educative pentru școli și
grădinițe în Galeria de Artă Modernă

Programe în spațiul ludic
Pasărea ascunsă în piatră

Programe educative pentru
adolescenți în
Galeria de Artă Europeană

Secția Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing a asigurat mediatizarea și promovarea manifestărilor organizate de Muzeul Național de Artă al României prin elaborarea comunicatelor de presă și pregătirea conferințelor de presă, a desfășurat o serie de programe adresate publicului, precum și alte activități de comunicare și imagine. Programele pentru public derulate de muzeu s-au bucurat de circa 13.400 participanți, aproximativ 15% din totalul vizitatorilor, reprezentând o triplare a numărului de beneficiari față de anul precedent.

- **Programe educative pentru școli și grădinițe:** 122 vizite active și ateliere de creație, la care au participat aproximativ 1.970 de școlari și preșcolari însoțiți de profesori, învățători sau educatori;

- **Programe pentru familii:** 41 vizite active și ateliere de creație, la care au participat 815 copii și părinți;

- **Programe în atelierul ludic *Pasărea ascunsă în piatră*:** 39, la care au participat 724 de copii, părinți și cadre didactice;

- **Ateliere de pictură pentru copii** în cadrul programului *Școala de sâmbătă* de la Muzeul Theodor Pallady: 42, la care au participat 540 de copii;

- **Programe pentru publicul adult:** 58 de tururi ghidate în spațiile istorice din Corpul Central al muzeului, la care au participat aproximativ 1.860 de persoane; 65 de ghidaje generale, în limbile română, engleză și franceză, la care au participat aproximativ 780 de persoane; 30 de prezentări în regim de gratuitate (*Un ceas pentru artă* - 21, *Opera sub clar de... Lupă* - 6, *În vizită la Conu` Zambaccu* - 3) la care au participat aproximativ 390 de persoane;

- **Programe pentru adolescenți:**

- programe sub genericul *Opera de artă la microscop* și *Ați fi surprinși câte se pot ascunde într-un muzeu, dacă există oamenii potriviți care să vă arate!:* 18, la care au participat 265 de adolescenți (13 - 19 ani);

- proiectul *Adolescent în Marea Britanie. Imagine subiectivă, privire obiectivă:*

Programe educative în
Galeria de Artă Modernă

3 întâlniri tip conferință desfășurate în expoziția **Imagini din Marea Britanie. 100 de ani de artă a peisajului din colecția British Council** la care au participat 87 de adolescenți;

- proiectul *Veșmânt și podoabă* desfășurat în colaborare cu Colegiul Național Bilingv "George Coșbuc" și Colegiul Național "Ion Neculce": 3 vizite interactive și ateliere de creație, la care au participat aproximativ 45 de liceeni;

- proiect în parteneriat cu Colegiul German "Goethe", desfășurat pe întreaga durată a anului școlar 2013-2014: 6 vizite interactive, la care au participat 150 de liceeni;

Programul educativ și de voluntariat CADO - Consiliul Adolescenților la MNAR:

În septembrie 2013, Muzeul Național de Artă al României a lansat programul educativ și de voluntariat **CADO - Consiliul Adolescenților la MNAR**, unic în muzeele din România, dedicat liceenilor (clasele X - XII), care au ocazia să se implice în activitățile muzeului pe întreaga durată a anului școlar 2013-2014. Voluntarii din cadrul Consiliul Adolescenților îndeplinesc rolul de consilieri pentru echipa muzeului care se ocupă de elaborarea programelor și evenimentelor dedicate tinerilor de 13-19 ani. Pe durata stagiului de voluntariat, membrii CADO au ocazia să învețe lucruri inedite despre muzeu, să promoveze evenimentele și programele pentru tineri organizate în muzeu și să participe la elaborarea și implementarea de proiecte alături de echipa muzeului, contribuind cu propriile idei și soluții. Totodată, beneficiază de sesiuni de formare special concepute pentru ei, îmbogățindu-și astfel portofoliul de activități extrașcolare.

Activitățile voluntarilor adolescenți ai MNAR s-au desfășurat în două etape:

- în perioada ianuarie – septembrie 2013, 22 de voluntari adolescenți au derulat activități de voluntariat pentru *Noaptea Muzeelor 2013*, *Școala Altfel 2013*, dar și activități pentru documentarea programelor pentru adolescenți desfășurate în muzeu, elaborarea materialelor pentru lansarea oficială a programului **CADO - Consiliul Adolescenților la MNAR**, promovarea programelor pentru adolescenți etc, totalizând un număr de aproximativ 1.800 de ore de voluntariat;

- în perioada septembrie – decembrie 2013, după lansarea oficială a

Programe pentru adolescenți la
Muzeul Colecțiilor de Artă

Programe pentru adolescenți în
Galeria de Artă Europeană

Programe pentru adolescenți la
Muzeul K.h. Zambaccian

Conferință organizată în cadrul expoziției *Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului*

Conferință organizată în cadrul expoziției *Mitul național. Contribuția artelor la definirea identității românești (1830-1930)*

Conferință organizată în cadrul expoziției *Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului*

programului, cei 17 membri voluntari ai CADO, selectați în urma aplicațiilor primite, plus alți 12 voluntari, organizați în două echipe conexe, s-au implicat în elaborarea și desfășurarea activităților pentru adolescenți propuse de muzeu.

Proiectul **CADO - Consiliul Adolescenților la MNAR** a fost finalist în cadrul *Galei Naționale a Voluntarului*, ediția 2013.

Săptămâna Să știi mai multe, sa fii mai bun! (1 – 5 aprilie 2013):

Programul *Școala Altfel*, dedicat activităților de educație non-formală, a fost lansat de Ministerul Educației în 2012 și își propune implicarea elevilor și a dascălilor în activități non-formale, care să le valorifice talentele, preocupările extra-școlare și competențele în domenii cât mai diverse și interesante. Pentru cea de-a doua ediție a programului, intitulat *Să știi mai multe, sa fii mai bun!*, Secția Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing a elaborat 8 trasee tematice interactive pentru vizitarea Galeriei de Artă Europeană, a Galeriei Naționale și a Muzeului Zambaccian. Traseele, adaptate pentru fiecare ciclu școlar (primar, gimnazial și liceal), au fost puse în mod gratuit la dispoziția cadrelor didactice, pe site-ul muzeului. De asemenea, au fost realizate 13 tururi ghidate pentru grupuri și 19 vizite interactive pentru elevii de liceu. În cadrul programului MNAR a oferit intrare gratuită grupurilor școlare atât la sediul central, cât și la muzeele-satelit, înregistrând astfel aproximativ 5.000 de vizitatori.

Conferințe organizate în cadrul expoziției *Mitul național. Contribuția artelor la definirea identității românești (1830-1930)*:

- *Construcția identității naționale*, susținută de prof. dr. Sorin Alexandrescu (13 martie 2013);
- *Imaginile românității*, susținută de prof. dr. Sorin Alexandrescu (20 martie 2013);
- *Dialog cu artistul Dan Perjovschi* (31 martie 2013);

Atelier de gravură în expoziția
Goya, cronicarul tuturor războaielor

Conferințe organizate în cadrul expoziției *Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului* sub genericul *Întâlnirea de joi*:

- Discuție cu echipa de curatori, restauratori, arhitecți și artiști multimedia care a contribuit la crearea expoziției (31 ianuarie 2013);
- *Povestiri cu arc și spadă*, susținută de dl. Carol König (28 martie 2013);
- *Mănăstirea Argeșului: un Saint Denis românesc?*, susținută de prof. univ. dr. arh. Anca Brătuleanu și prof. univ. dr. Ștefan Andreescu (11 aprilie 2013);
- *Restaurarea frescelor de la Mănăstirea Argeșului*, susținută de prof. univ. dr. Oliviu Boldura și lect. univ. dr. Romeo Gheorghită (18 aprilie 2013);
- *Culisele puterii la curtea lui Neagoe Basarab*, susținută de istoricul Marian Coman (27 iunie 2013);
- *Despre Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie*, susținută de prof. dr. Dan Zamfirescu (17 iulie 2013);

Evenimente speciale:

- Ateliere de gravură în expoziția ***Goya, cronicarul tuturor războaielor: Dezastrele și fotografia de război*** (19 ianuarie 2013): un atelier pentru familia cu copii de 10-14 ani și un atelier pentru publicul adult. Programele au propus o scurtă vizită în expoziție, urmată de un atelier de imprimare gravură și au reunit un număr de aproximativ 45 de participanți.
- Atelier de tehnici de restaurare pictură murală, condus de prof. univ. dr. Oliviu Boldura și colaboratorii săi - specialiști restauratori din cadrul CERECs ART (20 aprilie 2013).
- ***From Russia with Love...*** Recital extraordinar Alexandru Tomescu și Eduard Kunz la MNAR. Evenimentul a propus un dialog inedit între muzică și pictură, inspirat de

Program educativ în expoziția
*Între Est și Vest. Pictură rusă din
patrimoniul MNAR, secolele XVI – XX*

Atelier de gravură în expoziția
Goya, cronicarul tuturor războaielor

Conferința *Despre publicitate*
în cadrul expoziției *Lucian Bernhard.*
Publicitate și design la începutul secolului XX

Programe speciale de 1 iunie la
Muzeul K.H. Zambaccian

Decernarea Premiului ICOM
pentru expoziția *Mărturii.*
Frescele Mănăstirii Argeșului

expoziția ***Între Est și Vest. Pictură rusă din patrimoniul MNAR, secolele XVI – XX.*** Recitalul a cuprins lucrări de Stravinski, Șostakovici, Prokofiev și Ceaikovski, însoțite de proiecții video ale unor picturi create de artiști precum Konstantin Ivanovici Gorbatov, Filip Andreevici Maliavin, Ilia Efimovici Repin sau Franz Alexeevici Roubaud, prezente în expoziție (25 aprilie 2013).

- Programe speciale de 1 iunie la Muzeul Zambaccian (1 și 2 iunie 2013): programele au avut ca temă reciclarea și reutilizarea materialelor folosite și au fost susținute de către Tania Ignat, designer de obiect, voluntar MNAR, pentru familiile cu copii de 6-9 ani și respectiv 10-13 ani. Discuția despre reciclare a fost urmată de un atelier, în cadrul căruia cei aproximativ 40 de participanți au realizat jucării, obiecte decorative sau de uz practic din materiale refolosite.

- Eveniment special în expoziția ***Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului*** cu ocazia decernării Premiului Comitetului Național Român ICOM (17 iulie 2013).

- Conferința *Despre publicitate*, susținută de Șerban Alexandrescu în cadrul expoziției ***Lucian Bernhard. Publicitate și design la începutul secolului XX*** (10 octombrie 2013).

- Evenimente în cadrul expoziției ***Imagini din Marea Britanie. 100 de ani de artă a peisajului din Colecția British Council***: conferința *Peisajul în arta contemporană britanică* și vizite ghidate susținute de David Rayson, profesor la Royal College of Arts din Londra, cu sprijinul British Council România (4, 5 și 6 decembrie 2013).

- În 2013 Muzeul Național de Artă al României a continuat proiectul *Turul virtual al MNAR*, în colaborare cu Imagofactory, care a fost extins astfel încât să cuprindă, alături de galeriile permanente ale muzeului, și cele trei muzee-satelit: Muzeul K.H. Zambaccian, Muzeul Theodor Pallady și Muzeul Colecțiilor de Artă, recent inaugurat pentru public. Toate lucrările expuse pot fi vizualizate la rezoluție bună, iar cele mai reprezentative sunt identificabile (autor, datare, titlu) la *mouse-over*. Turul virtual este accesibil gratuit pe site-ul muzeului, www.mnar.arts.ro.

Program educativ ARTouch / Atinge arta în Galeria de Artă Europeană

Programe și servicii pentru publicul cu dizabilități:

În anul 2013, MNAR a fost implicat în trei proiecte al căror obiectiv este să creeze spații, materiale și programe speciale pentru persoanele cu diverse dizabilități (de vedere, de auz, locomotor etc.) la Muzeul Colecțiilor de Artă, în Galeria de Artă Europeană și în Galeria de Artă Românească Modernă.

- **ARTouch / Atinge arta** este un proiect de accesibilizare a Galeriei de Artă Europeană pentru persoanele cu deficiențe de vedere, auz și vorbire, câștigător al unei finanțări de la **Fundația Orange România**. Pornind de la câteva dintre capodoperele expuse, se realizează copii, replici, cataloage tactile, truse demonstrative multisenzoriale, aplicații multimedia și de realitate augmentată de ultimă generație, care au rolul de a facilita procesul de înțelegere a artei. În luna decembrie 2013, au avut loc 2 programe pilot, la care au participat elevi de gimnaziu de la Școala pentru surzi. Proiectul continuă până în aprilie 2014, cu organizarea de tururi ghidate și ateliere concepute special pentru aceste categorii de public.

- **Inclusiv ART** este un proiect cultural finanțat de **Administrația Fondului Cultural Național**, derulat în perioada mai – noiembrie 2013. Miza dublă a proiectului a avut în vedere amenajarea la Muzeul Colecțiilor de Artă (corpul A, parter) a unui spațiu interactiv, prietenos, adecvat persoanelor cu nevoi speciale, dar și realizarea unor programe, al căror conținut și format se adaptează diferitelor categorii de dizabilități. Echipa interdisciplinară incluzând tineri artiști și arhitecți, alături de specialiști din domeniul educației muzeale pentru persoanele cu nevoi speciale a conceput și realizat: o amenajare multifuncțională a unui mobilier adaptabil mai multor scopuri (expunere / spațiu – atelier) și categorii de vârstă, mai multe seturi de obiecte multisenzoriale cu caracter didactic, precum și programe adaptate diferitelor categorii de dizabilități. În cadrul acestui proiect au fost susținute 24 de programe educative, la care au participat 200 de copii cu deficiențe și 194 de copii fără deficiențe. Cu acest proiect Muzeul Colecțiilor de Artă a participat la *Gala Persoanelor cu Dizabilități*, ediția 2013, categoria *Porți Deschise*.

Program educativ ARTouch/Atinge arta în spațiul ludic *Pasărea ascunsă în piatră*

Program educativ Inclusiv ART la Muzeul Colecțiilor de Artă

Noaptea Muzeelor, 2013

Program educativ Inclusiv ART
la Muzeul Colecțiilor de Artă

Program educativ Simte Arta
în cadrul Galeriei de Artă Modernă

- Proiectul **Simte Arta** a fost inițiat de Asociația pentru Dezvoltare Urbană și derulat în parteneriat cu MNAR în perioada iunie – octombrie 2013, cu finanțare de la Fundația Orange România. Demersul s-a adresat persoanelor cu dizabilități locomotorii, de vedere, de auz și persoanelor cu autism și a presupus conceperea și realizarea unor reproduceri cu caracter didactic, special pentru persoanele cu deficiențe de vedere, dar și desfășurarea unor vizite și ateliere pentru aceste categorii de public, având ca punct de plecare operele expuse în cadrul Galeriei de Artă Românească Modernă. În cadrul acestui proiect au avut loc 8 programe pentru copii, la care au participat 86 de persoane (copii cu deficiențe și însoțitorii lor) și 9 programe pentru adulții cu deficiențe, la care au participat 102 persoane (adulți cu dizabilități și însoțitorii lor).

Beneficiarii direcți ai acestor proiecte sunt persoanele (copii și adulți) cu deficiențe locomotorii, de vedere, auz, vorbire și persoanele cu autism; lor li se adaugă copiii cu nevoi speciale de învățare, dar și familiile, educatorii, însoțitorii acestor categorii de vizitatori, precum și publicul mai puțin familiarizat cu lumea artei. Prin aceste proiecte MNAR facilitează accesul vizitatorilor cu nevoi speciale la patrimoniul pe care îl deține și se afirmă ca promotor al unei abordări integratoare, atractive, adaptate nevoilor specifice ale publicului, un model de bună practică pentru instituțiile muzeale.

Noaptea Muzeelor 2013

Cu ocazia evenimentului **Noaptea europeană a muzeelor**, desfășurat pe 18 mai 2013, MNAR a inaugurat pentru public somptuoasele spații recent restaurate din corpul central al muzeului: Suflegeria Regală, Sala Tronului și Scara Voievozilor, care au fost doar parțial accesibile publicului înainte de renovare. În intervalul orar 19.00-04.30 publicul a putut vizita și expoziția **Fragmente de memorie - Portrete regale. Palatul regal**, amenajată în anexele Sălii Tronului și Suflegeriei Regale, care reconstituie momente din istoria familiei regale și a palatului regal. Totodată, pe gardul muzeului a fost amenajată o expoziție care ilustrează

Noaptea Muzeelor, 2013

evoluția Palatului Regal, cu fotografii istorice și imagini din timpul diverselor etape de restaurare a corpului central. Cu prilejul Noptii Muzeelor, MNAR a înregistrat 8.000 de vizitatori.

Adunarea Generală NEMO

MNAR a găzduit prima zi de conferințe (1 noiembrie 2013) a Adunării Generale a **Network of European Museum Organisations (NEMO)**, organizată la București în perioada 1-3 noiembrie 2013 la invitația Rețelei Naționale a Muzeelor din România (RNMR), cu sprijinul financiar al Ministerului Culturii din România. Temele întâlnirii de anul acesta au fost digitizarea și copyrightul în era digitală, cultura în acțiune, fonduri structurale pentru 2014-2020, oportunitățile existente și criza în finanțarea sectorului cultural. Printre invitați s-au numărat Harry Verwayen, director pentru dezvoltare al proiectului EUROPEANA, Massimo Negri, director al European Museum Academy, Monika Hagedorn-Saupe, director adjunct al Institute for Museum Research, Mercedes Giovinazzo, director al Fundației Interarts din Barcelona, Luca Bergamo, secretar general al Culture Action Europe, Nick Poole, directorul Collection Trust din Marea Britanie sau Charlotte Sexton, președinte al Museum Computer Network din Statele Unite. Datorită amplitudinii sale și a expertizei participanților, acesta este cel mai important eveniment internațional de politici și practici muzeale găzduit de România până în prezent.

Zile de gratuitate pentru studenți:

- MNAR a oferit intrare liberă studenților de la Universitatea din București în perioada 4-14 noiembrie 2013 cu ocazia Festivalului Studenților din România (UNIFEST);
- MNAR a oferit intrare liberă studenților de la Universitatea Politehnică București în perioada 28 octombrie – 3 noiembrie 2013 cu ocazia Festivalului Studențiată - M.O.F.T. (Muzeu, Operă, Film, Teatru);

Noaptea Muzeelor, 2013

Aspect de la conferința NEMO

Voluntari la muzeu

În afara programului de voluntariat **CADO – Consiliul Adolescenților la MNAR**, pe parcursul anului 2013, Muzeul Național de Artă al României a beneficiat de sprijinul unui număr semnificativ de voluntari și stagieri, activi în aproape toate secțiile muzeului. Aceștia au inclus studenți și masteranzi ai Universității București (Centrul de Excelență în Studiul Imaginii, Catedra de Psihopedagogie Specială, Catedra de Studii europene și Politici culturale, Facultatea de Istorie - Catedra de Istorie a Artei, Facultatea de Litere), ai Universității Naționale de Arte și ai Universității Politehnice București - Catedra FILS, care au contribuit la activitățile următoarelor departamente ale muzeului:

- Secția Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing: voluntari Tania Ignat, Ioana Dinescu, Maria Moreanu, Monica Miron, Maria Ioana Pavel, Sorina Neacșu, Roxana Coman, Răzvan Olaru și stagieri Gabriela Dureci-Constantin, Andreea Ion, Andra Iliescu, Alexandru Răzvan Grigore, Ana-Maria Bărbăței, coordonați de Ozana Nițulescu, Codruța Cruceanu, Maria Sfrijan și Mona-Silvia Timofte;
- Secția de Arte Grafice: voluntari arh. Andreea Pop și arh. Ioana Petrescu, coordonați de Elena Olariu;
- Secția de Artă Românească Modernă: voluntari Teodora Dinu și Andrada Roșu și stagieri Maria Ghegu și Gina Săndulescu, coordonați de Valentina Iancu;
- Secția de Artă Europeană și Decorativă: voluntari Mihai Băcăran, Cristiana Tătaru, Delia Marinescu, Nicoleta Bădilă, Monica Muțu, Gretta Tonie, Florin Călin, Răzvan Șipoș, coordonați de Mălina Conțu;
- Secția de Artă Veche Românească: stagieri Ana Rusan-Görbe, Claudia Buleandra, Beatrice Catrinel, Mara Constantinescu, Ioana Dinu, Ana Maria Ilinca, Alexandra Maria Banu, Ana-Maria Dobre, Daniela Elena Focșăneanu, Gina Geală, Mădălina Ghebaru, Simona Elena Luciu, Andreea Năstase, și Denisa Postolache, coordonați de Emanuela Cernea.

Premii și distincții

Premiul Comitetului Național Român ICOM, ediția 2013, acordat expoziției **Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului** organizată de MNAR în perioada 7 decembrie 2012 - 25 august 2013, curatori Emanuela Cernea și Lucreția Pătrășcanu;

Decernarea Premiului ICOM pentru expoziția *Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului*

Distincția GADIF (Grupul Ambasadelor, Delegațiilor și Instituțiilor Francofone din România) decernată **Muzeului Colecțiilor de Artă**, secție a Muzeului Național de Artă al României, în semn de recunoaștere a contribuției sale la promovarea Francofoniei în România. Membrii GADIF România au apreciat faptul că Muzeul Colecțiilor de Artă beneficiază, în noua sa formulă de expunere, de etichete explicative, pliant și catalog în limba franceză (alături de limbile română și engleză). Este pentru prima dată când GADIF decernează această distincție unei instituții din România.

Decernarea distincției GADIF la Muzeul Colecțiilor de Artă

Personalități care au vizitat Muzeul Național de Artă al României

DI Daniel Constantin Barbu, Ministrul Culturii

DI Victor Ponta, Prim-Ministru

Dna Maria Băsescu, soția Președintelui României

ASR Prințul Charles de Wales al Marii Britanii

ASR Principesa Moștenitoare Margareta a României

Baroneasa Usha Prashar, președinte onorific al UK Community Foundations

DI James N. Miller, înalt oficial al Departamentului de Apărare al Statelor Unite ale Americii

DI Graham Sheffield, director artistic al Barbican Centre

Dna Natasa Jovic, director al Muzeului Holocaustului din Croația

DI Thierry de Montbrial, președinte-fondator al Institutului Francez de Relații Internaționale

Dna Christine Albanel, director executiv France Telecom

Dna Mireille le Van, secretar general Fundația Orange

Dna Mary Lisa Durban, coordonator dezvoltare filantropică în Europa și Orientul Mijlociu, Fundația Orange

Sir Martin Davidson, director British Council

Dr. Nigel Townson, director British Council România

DI Fred de Graaf, Președintele Senatului din Olanda

E.S. dl Jiří Šitler, Ambasador al Republicii Cehe în România

DI Josef Karl, atașat cultural al Ambasadei Germaniei în România

Dna Beate Köhler, director al Institutului Goethe din București

DI Stanislas Pierret, director al Institutului Francez din București

DI Benoît Rutten, delegat Wallonie-Bruxelles la București

E.S. dl și dna Dan Ben-Eliezer, Ambasador al Statului Israel în România

Dna Nabhasporn Bhuttarichval, Însărcinat cu Afaceri a.i. Ambasada Regatului Thailanda în România

E.S. dl și dna Philippe Beke, Ambasador al Regatului Belgiei în România

E.S. dl Phillipe Gustin, Ambasador al Republicii Franceze în România

E.S. dl Agustín Gutiérrez Canet, Ambasador al Statelor Unite Mexicane în România

E.S. dl Hamlet Gasparian, Ambasador al Republicii Armenia în România

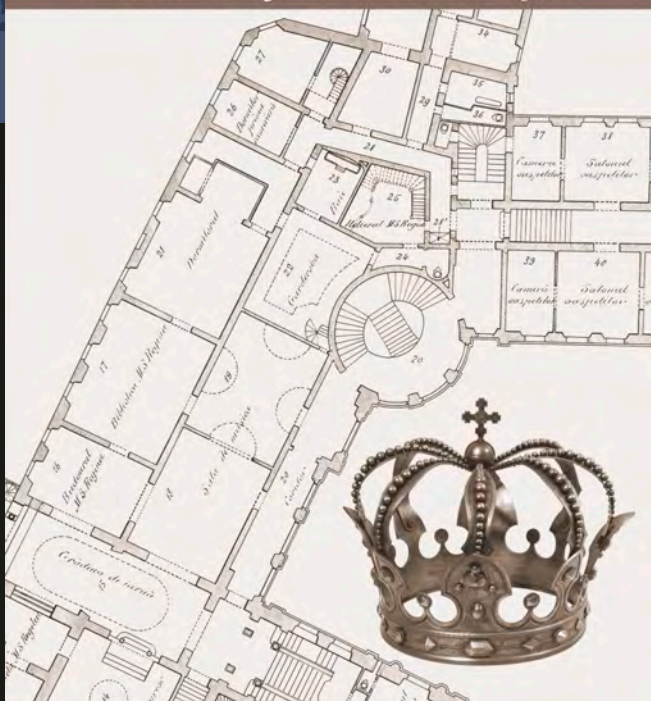
E.S. dna Maria Eliana Cuevas Bernales, Ambasador al Republicii Chile în România

E.S. dl Matthijs van Bonzel, Ambasador al Regatului Țărilor de Jos în România

E.S. dl Oleg Sergeevici Malginov, Ambasador al Federației Ruse în România

FRAGMENTE DE MEMORIE

Portrete Regale. Palatul Regal.

*Palatul Regal din Calea Victoriei
Zidita spre Sf. Ecaterina
seara m. 691 - m. 100*

MN'R
Parteneri media:

Muzeul Național de Artă al României | Secția de Artă Orientală

*Imagini ale lumii trecătoare
Războinici și poeți, actori și femei frumoase
Gravuri de Utagawa Kuniyoshi*

august - octombrie 2013

MN'R
Parteneri media:

BRITISH COUNCIL 75 YEARS IN ROMANIA

IMAGINI DIN
100 DE ANI DE ARTĂ A PEISAJULUI DIN COLECȚIA BRITISH COUNCIL
MAREA BRITANIE

OUT OF
100 YEARS OF LANDSCAPE ART FROM THE BRITISH COUNCIL COLLECTION
BRITAIN

3 octombrie 2013 - 19 ianuarie 2014
Muzeul Național de Artă al României
3 October 2013 - 19 January 2014
National Museum of Art of Romania

Karel Zdeněk Líman

Arhitectul ceh al Casei Regale a României

Expoziție deschisă la Muzeul Național de Artă
al României, sălile Kretzulescu

24 octombrie 2013 – 12 ianuarie 2014

www.karelliman.com

Expoziție organizată la inițiativa Ambasadei Republicii Cehe în România
cu prilejul celei de a 92-a aniversări a zilei de naștere a MS Regele Mihai I.

Ambasada Republicii Cehe

Sponsor:

Co-organizatori:

Parteneri:

Parteneri media:

MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI

Epoca Biedermeier

în Țările Române (1815-1859)

6 decembrie 2013 – 27 aprilie 2014

Parteneri media:

PODOABE DIN TRECUT

Paftale și bijuterii
din colecția
Muzeului Național de Artă al României

18 decembrie 2013 – 27 aprilie 2014

Parteneri media:

Aspect din cadrul expoziției *Epoca Biedermeier în Țările Române 1815-1859*

Aspect din cadrul expoziției *Imagini din Marea Britanie. 100 de ani de artă a peisajului din Colecția British Council*

Aspect din cadrul expoziției *Podoabe din trecut: Paftale și bijuterii din colecția Muzeului Național de Artă al României*

Muzeul Colecțiilor de Artă

Aspecte din sălile de expunere ale Muzeului Colecțiilor de Artă, redeschis în 2013

PARTENERI

British Council București

Goethe-Institut din București

Institutul Cervantes din București

Ambasada Republicii Cehe

Universitatea Națională de Arte

Igloo Media

Asociația Nevăzătorilor din România

Asociația Reninco România

Asociația Art&Co

Inspectoratul Școlar al Municipiului București

FINANȚĂRI

În 2013 Muzeul Național de Artă al României a obținut finanțări în cuantum de 108.384,50 lei de la **Fundația Orange România** pentru proiectul **ARTouch**, derulat în Galeria de Artă Europeană, respectiv de 23.564 lei de la **Administrația Fondului Cultural Național** pentru proiectul **InclusivART**, derulat la Muzeul Colecțiilor de Artă.

PARTENERI MEDIA

RFI România

Radio România Cultural

Radio România Actualități

Șapte Seri

SAPTE SERI

Zeppelin

zeppelin
ARHITECTURĂ. SPAȚIU. IDEI.

DONAȚII

Muzeul Național de Artă al României mulțumește donatorilor care, cu generozitate, au contribuit la îmbogățirea colecțiilor sale. În anul 2013 au intrat în patrimoniul muzeului 315 lucrări, astfel:

- 1 lucrare de sculptură în patrimoniul Biroului de Artă Românească Modernă, donată muzeului de către domnul Stephan Benedict Joseph;
- 118 lucrări în patrimoniul Secției de Arte Grafice, donate muzeului de către domnul Theodor Hrib;
- 1 lucrare de grafică în patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă, donată muzeului de către domnul Sachian Arpiar;
- 135 de lucrări de grafică semnate de Margareta Sterian în patrimoniul Secției de Arte Grafice donate muzeului de către domnul Mircea Barzuca (în curs de inventariere și înregistrare în patrimoniu);
- 60 de lucrări de grafică, pictură și sculptură românească, artă decorativă, fotografii și cărți donate, prin testament, muzeului de către doamna Elisa Maria Ionescu.

VENITURI ȘI CHELTUIELI 2013

RON

I. VENITURI TOTALE din care:	
1. ALOCAȚIE BUGETARĂ	17.091.385
2. SPONSORIZARE	107.834
3. VENITURI PROPRII formate din:	702.636
taxe intrare	336.228
vânzări publicații	73.299
taxe ghidaj	5.360
curs desen	3.361
taxe fotografiere/filmare	13.750
prestări servicii	270.622
altele	16
TOTAL VENITURI	17.901.855
II CHELTUIELI TOTALE din care:	
1. CHELTUIELI DE PERSONAL din care:	8.496.577
obligații către stat (taxe salariale)	1.879.228
drepturi salariale	6.617.349
altele	
2. CHELTUIELI MATERIALE ȘI SERVICII din care:	8.080.699
încălzit, iluminat	2.560.773
apă, canal, salubritate	210.764
altele	5.309.162
3. CHELTUIELI DE CAPITAL (investiții)	1.324.579
TOTAL CHELTUIELI	17.901.855

Noaptea Muzeelor, 2013

Cuprins

Muzeul Național de Artă al României	3
Structura organizatorică și personalul	5
Număr de vizitatori	10
Cercetarea și valorificarea patrimoniului	12
Expoziții	13
Activitate editorială	24
Conservare	26
Restaurare	26
Întreținere și reparații	28
Evidența patrimoniului	29
Comunicări și participări la conferințe și seminarii	31
Studii și articole	33
Stagii de perfecționare	35
Programe și servicii oferite publicului	36
Premii și distincții	45
Personalități care au vizitat	46
Muzeul Național de Artă al României	
Parteneri; Finanțări	54
Parteneri media	55
Donații	56
Venituri și cheltuieli 2013	57

MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI

Calea Victoriei, nr. 49-53, cod 010063, București

Telefon: 021 313 30 30

Fax: 021 312 43 27

E-mail: national.art@art.museum.ro

Site: www.mnar.arts.ro

Miercuri - duminică 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

Închis: luni, marți, 1 și 2 ianuarie, prima zi de Paște, prima zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie

MUZEUL COLECȚIILOR DE ARTĂ

Calea Victoriei, nr. 111, cod 010071, București

Telefon: 021 212 96 41

Sâmbătă - miercuri 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

Închis: joi, vineri, 1 și 2 ianuarie, prima și a doua zi de Paște, prima și a doua zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie

MUZEUL K.H. ZAMBACCIAN

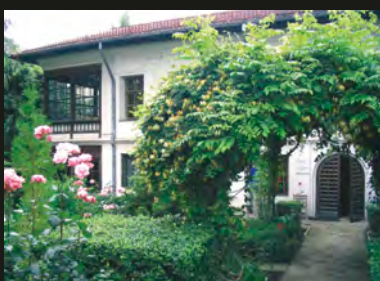
Strada Muzeul Zambaccian, nr. 21 A, cod 011871, București

Telefon: 021 230 19 20

Miercuri - duminică 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

Închis: luni, marți, 1 și 2 ianuarie, prima zi de Paște, prima zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie

MUZEUL THEODOR PALLADY

Strada Spătarului, nr. 22, cod 020772, București

Telefon: 021 211 49 79

Miercuri - duminică 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

Închis: luni, marți, 1 și 2 ianuarie, prima zi de Paște, prima zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie

În prima miercuri a fiecărei luni și pe 18 mai (Ziua Internațională a Muzeelor), intrarea la Muzeul Național de Artă al României și la muzeele aflate în subordinea sa este gratuită.

Sala Tronului

Salonul de ceai

Noaptea Muzeelor, 2013

